

LITERATUUR-OVERZICHTEN.

WEEKBLADEN.

Münchener medizinische Wochenschrift. 1925, No. 3.

E. OPITZ. *Seelische Höchstleistung, Krankenkost, Infektionskrankheiten, Hunger, Schwangerschaft, Embryonalzustand und Krebs.* — Niet kort samen te vatten. OPITZ bespreekt de overeenkomst tusschen de genoemde toestanden, bijv. de vermindering der alcaliescentie der weefsels, neiging tot oedemen, vermeerderd watergehalte, keukenzoutretentie enz.

E. LEDERER. *Beiträge zur Protein- und Reizkörpertherapie in der ambulatorischen Praxis.* — Overzicht over 52 met eiwitlichamen (melk, yatreencaseïne, zwavel-diasporal, omnadine enz.) behandelde gevallen: arthritiden, neuralgieën, adipositas, asthma, bronchitis enz. De beste uitkomsten bij neuralgieën (ischias) en lumbago; ook voor de behandeling van chronische gewrichtsziekten acht LEDERER deze therapie een aanwinst, al faalt zij ook meermalen geheel.

F. VALENTIN. *Ueber den Milchsäuregehalt des Blutes.* — Bij den normalen mensch vond VALENTIN een gehalte van 8—13.5 mgr. procent. Hij vond dit verhoogd na spijsamentrekkingen, contracturen, eenige vergiftigingen (alcohol, gas), bij dyspnoeïsche toestanden, kwaadaardige gezwellen enz., niet bij epilepsie, arteriosclerose en een reeks andere ziekten. Bij den normalen mensch oefent insuline geen invloed uit op het melkzuurgehalte, bij diabetes somtijds: daling van het bloedsuikergehalte vermeerderd het melkzuurgehalte niet. De methodiek wordt uitvoerig beschreven.

W. G. RUPPEL. *Neue Grundlagen für die spezifische Behandlung der Tuberkulose.* — RUPPEL bespreekt uitvoerig de wording en werking van eenige door hem bereide praeparaten: een bovien tuberculoseserum, een pseudoglobuline-paeraparaat, bereid uit exsudaten en transsudaten van tuberculoselijders en een uit tuberkelbacillen bereid praeparaat: retubal. Over klinische uitkomsten zal hij later berichten.

J. SCHWARZMANN. *Die Vorstellung vom Tonus des Herzmuskels und der Amplitude seiner Kontraktionen, die uns die Auskultation geben kann.* — Door oefening kan men aan het karakter van den eersten harttoon (meer of mindere resistentie) de spanning van de hartspier beoordeelen; men moet naast den gehoors- ook den tactielen indruk weten te waardeeren. Zoo ook kan men van de amplitude een indruk verkrijgen.

E. STERN. *Psychologie und Medizin.* — STERN zet de beteekenis van de psychologie voor de verbetering van ons begripen en behandelen van menschen uiteen.

ENGELN. *Eine neue Theorie der Hysterie.* — Waardeerende bespreking van de theorie van SAHLI.

C. M. HASSELMANN. *Zwei Jahre Zyklon B — die Entwesungsmethode der Wahl.* — Blauwzuur, het best in den vorm van zyklon B, is het doeltreffendste middel ter bestrijding van ongedierte. Het mag echter alleen toegepast worden, indien een reeks veiligheidsmaatregelen in acht genomen worden.

S. GEHWOLF. *Ein Beitrag zur Cholezystitis mit Cholelithiasis beim Kinde.* — Een geval.

C. PETER. *Zur Frage des differential-diagnostischen Wertes der Eisenreaktion an Probepunktionsmaterial.* — Opmerking bij het artikel van OSTERTAG.

M. KLOTZ. „*Ein Beitrag zur Frage der Tuberkulinisierung per os.*” — Opmerking bij het artikel van CZICKELI.

F. LICKINT. *Eintritt der Menarche und Karzinomerkrankung.* — Opmerking bij het artikel van MAYER.

H. ZEISS. S. ILOVAISKY †.

K. GRASMANN. *In welcher Höhe soll man amputieren und wie hat sich die Nachbehandlung zu gestalten?* — Overzicht.

Münchener medizinische Wochenschrift. 1925, No. 4.

A. FROMME. *Ueber Schenkelhalsfrakturen.* — Klinisch referaat.

S. GRÄFF. *Zur Avitaminose der Taube.* — Voordracht.

E. F. MÖLLER. *Ueber funktionelle Unterbrechung der physiologischen Reizleitung zwischen Haut und Blutbahn durch Lichenifikation. VII. Mitteilung zum Thema: Die Haut als immunisierendes Organ.* — Bij 3 patiënten met lichenificatie der huid werd na intracutane inspuiting van eiwitstoffen geen daling van het aantal leucocyten waargenomen, terwijl deze op andere wijze (intraveneuse salvarsaaninspuiting, druk op den oogappel) wel gezien werd. Door deze lichenificatie moet een stoornis in de geleiding tusschen huid en autonoom zenuwstelsel zijn tot stand gekomen.

A. MAYER. *Ueber konstitutionelle Momente bei der Geburt.* — MAYER maakt erop opmerkzaam, dat men bij één vrouw dikwijls herhaaldelijk primaire weënzwakte, bloedingen in het kraambed, vroegtijdig breken der vliezen, varices waarneemt, en dat deze verschijnselen vaak familiair voorkomen. Veelvuldig ziet men ook vrouwen alleen kinderen van hetzelfde geslacht voortbrengen.

K. BRAGARD. *Beitrag zur Prognose und Therapie der Malakopathie der Mittelfussköpfehen (KÖHLERSche Krankheit).* — De ziekte van KÖHLER behoort tot de groep der juveniele epiphysenverweelingen evenals de ziekte van PERTHES aan de heup. De 3 tijdperken (1°. haardvormige necrose met nog gaaf caput; 2°. compressie: coxa plana; 3°. eindstadium: arthritis deformans), die DREHMANN aan de heup onderscheidt, vindt men ook aan den middenvoet, waar ook het beloop gunstig en ongunstig kan zijn. In de eerste 2 tijdperken is operatie nooit aangewezen (klebroverbånd volgens SCHEDE, orthopaedische schoen), in het derde kan zij bij ongunstig beloop noodig zijn.

F. DIETEL. *Eine Methode zu sofortiger Behandlung von Salvarsaninfiltraten.* — DIETEL zuigt zooveel mogelijk het salvarsaan weg uit het infiltraat en spuit daarna in en om het infiltraat met een andere spuit 10 cM³ steriele physiologische keukenzoutoplossing. Bijna onmiddellijk verdwijnen de pijnen.

R. KORBSCH. *Ueber ein neues Gastroskop.*

J. VOLKMANN. *Zur Unterbindung der Milzschlagader bei perniziöser Anämie.* — In het beschreven geval bleek de operatie gemakkelijk uitvoerbaar te zijn, het bloed verbeterde echter niet en de patiënt stierf 3 weken later.

G. BRDICZKA. *Der grüne Mageninhalt bei schwerer gutartiger Pylorusstenose.* — In het beschreven geval bleek de oorzaak der groene verkleuring een sarcina te zijn, die op agar geel groeit, doch onder nog onbekende voorwaarden een groene kleur kan vertoonen.

ZUR VERTH. *Orthopädische Schule, Pneumette und Emser Pneumatica in der Senkfussbehandlung.* — ZUR VERTH geeft de voorkeur aan volgens een gipsafdruk vervaardigde losse platvoetzootjes boven orthopaedische schoenen. De Emser pneumatica wordt spoedig door vocht, zweet en stof onbruikbaar, de pneumette steunt den voet niet, doch de druk van den voet doet de schoen door en ter plaatse van het luchtkussen uitpuilen.

A. VIESSMANN. *Thyreotoxikosen infolge Halkajod.* — Twee gevallen van thyreotoxikose bij volwassenen na gebruik van 500 resp. 600 gram halkajod in 6 resp. 8 weken. Het jodiumgehalte van dit zout is 20—25 maal te hoog (0.8—1 mgr. jodium op 10 gram zout); ook in het nieuwe halkajod (4 gram joodkali op 100 K.G. zout) is het nog 8 maal te hoog.

O. WIESE. „Heilturnen“ der „Schwächlinge“.

H. VON RENESSE. *Ort und Art der Amputation und ihre orthopädische Versorgung.* — Opmerking bij het artikel van JOTTKOWITZ.

R. RÖSSLE. ERNST HEDINGER †.

La Presse médicale. 1925, No. 5.

L. LANGERON. *De l'œdème aigu du poumon: manifestation viscérale de l'épilepsie.* — LANGERON beschrijft een lijderes aan epilepsie, bij welke van den aanvang af elke aanval eindigde in een aanval van longoedeem; hart enz. waren normaal. Hij geeft voorts een overzicht van 16 dergelijke gevallen, die hij in de Amerikaansche literatuur vond. Bij 6 van 7 patiënten, die in een aanval stierven, werd na den dood status lymphaticus gevonden, LANGERON meent, dat bij deze patiënten de stoornis

in de hersenschors zich uitbreidt op de bulbo-medullaire cellen, de wortels van den vasomotorischen sympathicus, en spreekt van een „épilepsie sympathique à manifestations viscérales”, waartoe hij ook de epilepsie, die met diarrhoe, migraine, angor enz. verloopt, rekent.

BOSCH ARANA. *Désarticulations cinéplastiques du coude*. — Met vele afbeeldingen van de techniek dezer het eerst door BOSCH ARANA uitgevoerde operatie.

A. STROHL. *Résistance et polarisation électriques des organismes vivants*. — Literatuuroverzicht.

La Presse médicale. 1925, No. 6.

L. HASKOVEC. *Remarques sur la contracture*. — Uitvoerige bespreking der verschillende vormen van contracturen en hun verklaring.

P. KERVRANN. *La pronation douloureuse des enfants: nouvelle interprétation pathogénique*. — KERVRANN vergelijkt deze afwijking met de meniscusluxatie aan de knie: op de grens van humerus en radiuskopje is de membrana synovialis van den elleboog opgelicht tot een zeisvormig kussentje, dat bij trekken aan den geproeerden arm van het kind tusschen de beenuiteinden kan inklemmen. Door den onderarm te strekken en te supineeren en daarna te buigen kan men het onmiddellijk bevrijden en de pijn doen wijken.

HANTCHER. *Un écarteur puissant pour écarter les deux moitiés du thorax séparées par la sternotomie médiane*. — Met afbeeldingen van het toestel.

P. SMIT.

The Lancet. No. 5290, 17 Januari 1925.

MILDRED M. BURGESS. *Feeding of the abnormal baby by the so-called Truby King methods. A review of thirty-nine cases*. — Eenige recepten (bijv. koemelk, waarvan de percentages der bestanddeelen op die van moedermelk zijn gebracht door verdunnen met water en toevoegen van vet, in den vorm van levertraan, en lactose) met de resultaten bij 39 zuigelingen, opgenomen om een reden van voeding. Kritiek op de z.g. Truby King methodes van percentage-voeding.

SEYMOUR BARLING. *A case of cerebral abscess complicating abscess of lung: operation and recovery*.

WILLIAM BAIN and C. W. CURTIS BAIN. *Abnormally low pulse pressures in cases of neurosis*. — Van 2000 gevallen, waarbij de bloeddruk was opgenomen volgens de auscultatorische methode, hadden 230 patiënten, waarvan 90 pCt. met nerveuse verschijnselen, een polsdruk van 30 mM. kwik of lager. Terugkeer van den polsdruk tot den norm (deze schrijvers nemen 40—55 mM.) was een teeken van verbetering in den algemeenen toestand.

R. HERVÉ. *Anti-consumptive therapeutics*. — Het een en ander over de behandeling van tuberculose met pneumothorax, zonlicht, enz. (ook in- en uitwendig gebruik van zwavelwateren).

J. VAN NIEUKERK.

Klinische Wochenschrift. 1925, No. 3.

M. HEIDENHAIN. *Ueber die Grundlagen einer synthetischen Theorie des tierischen Körpers*. — Beschouwing.

MAX BÜRGER. *Zur Klinik der Leberdystopien*. — De lever wordt op haar plaats gehouden door de in de buikholte aanwezige drukverhoudingen. Dystopie van de lever is een gedeeltelijke verplaatsing en kan veroorzaakt worden door vergroeiingen; er komen dan darmnissen te liggen tusschen lever en borstwand of middenrif. Leverptosis moet men alleen noemen, als de lever met het fixatie-apparaat en het middenrif naar beneden daalt. Tenslotte heeft men dan nog de mis- of vervormingen van de lever.

BRUNO KISCH. *Zur Kenntnis der Begriffe Schlagvolumen und Zeitvolumen einer Herzkammer*. — Niet kort weer te geven.

I. BOAS. *Kann die Guajacprobe heutzutage als zuverlässige Methode für den Nachweis von okkulten Blutungen angesehen werden?* — De benzidineproef volgens de wijziging van GREGERSEN en de guajacproef met gebruik van azijnzure alcohol of nog beter van 70 percent chlooraal-alkohol als extractmiddel komen altijd overeen en zijn het

meest aan te bevelen. In twijfelachtige gevallen blijft de spectroscopische reactie het meest bewijzend. Men moet ertoe overgaan zich te houden aan een bepaalde methode om vergelijking van verschillende onderzoekers mogelijk te maken.

ERICH LANGER und M. WASSMUND. *Zahnveränderungen bei kongenitaler Lues.* — Naast de klassieke veranderingen door HUTCHINSON bij aangeboren lues aan de blijvende snijtanden van de bovenkaak en soms van de onderkaak beschreven, wordt de aandacht gevestigd op een andere afwijking aan die tanden nl. een vorm van de tanden als was het grootste deel van de kroon afgesneden, terwijl dat zogenaamde snijvlak bedekt is met „schmelz”. De oorzaak van de afwijkingen moet gezocht worden, in overeenstemming met BÜSCHKE, in een hypoplasie van de tusschenkaak.

KARL NEUBURGER. *Ueber die Pathogenese der Keuchkusten-Eklampsie.* — Op grond van de anatomische veranderingen gevonden in de hersenen van aan stuipen door kinkhoest overleden kinderen spreekt schrijver als zijn meening uit, dat deze het gevolg zijn van multiple luchtembolieën. Bij de aanvallen worden door den tijdelijk zeer sterk verhoogden druk in de longen kleinere longcapillairen gescheurd.

EMIL STARKENSTEIN. *Die Toxizität des Veramons, gemessen an seiner Wirkung auf die Atemgrösse.* — Veramon is een vereeniging van veronal en pyramidon. Naast het antagonisme van deze beide stoffen, waardoor de vergiftige werking van elk afzonderlijk tot een zekere grens wordt opgeheven, bestaat er een synergisme, wat de pijnstillende werking van beide componenten betreft.

G. D. ARONOWITSCH. *Ueber anginoide Anfälle bei Schmerzen im linken Brachialplexus.* — Bij een patiënt ontstonden angineuze hartbezwaren door zeer heftige neuralgische pijnen in den linker schouderplexus.

FELIX KLOPSTOCK. *Tuberkuloseschutzimpfung mit abgetöteten Tuberkelbacillen.* — Polemieek met LANGER.

Kurze wissenschaftliche Mitteilungen.

H. PFEIFFER und F. STANDENATH: *Zur Kenntnis der Traubenzuckerwirkung bei Eiweisszerfallsvergiftungen.*

BRUNO MENDEL und W. ENGEL. *Ueber die Milchsäurebildner beim Magencarcinom.*

KARL HAJOS. *Ueber einen Fall von anaphylaxieähnlichen Nebenerscheinungen nach Novoprotineinspritzungen.* — Casuïstiek.

A. BIELSCHOWSKY. *Die Augensymptome bei der Encephalitis epidemica.* — Voor de praktijk.

R. DEGKWITZ. *Organisation der Diphtherie-Schutzimpfung in München.* — Beschouwing.

A. PICK. *Die Augenblicksdiagnose.* — Beschouwing. Slot volgt.

Klinische Wochenschrift. 1925, No. 4.

F. VOLHARD. *Ueber die chirurgische Behandlung der Nephritis.* — Beschouwing.

VILEM LAUFBERGER. *Theorie der Insulinwirkung. II. Mitteilung.* — Insuline heeft geen directen invloed op de ontleding van koolhydraten, maar remt de nieuwvorming van koolhydraten uit de nietkoolhydraten.

RUDOLF STERN. *Zur Klinik der Endocarditis. a. Isolierte Endocarditis pulmonalis. b. Multiple arterielle Aneurysmen bei Endocarditis lenta.* — Beschrijving van patiënten met pathologisch-anatomisch onderzoek.

PAUL LIEBESNY. *Beiträge zur Pathologie des respiratorischen Gaswechsels. IV. Mitteilung. Zur spezifisch-dynamischen Wirkung der Nahrungsmittel.* — De gevonden veranderingen in de energiestofwisseling moeten zeer critisch beschouwd en alleen in overeenstemming met de klinische verschijnselen uitgelegd worden.

MAX ROSENBERG. *Ueber auffallend günstige Beeinflussung der diabetischen Stoffwechsellage durch komplizierende Erkrankungen.* — In het algemeen hebben verwickelingen en vooral infecties een zeer ongunstigen invloed op de suikeruitscheiding bij suikerziektelidjers. Toch zijn er gevallen beschreven o.a. door NAUNYN en JOSLIN, waarin acute ziekten, zooals longontsteking, of meer chronische, zooals longtuberculose, tabes en kanker, een zeer duidelijke verandering ten goede in het

beloop der suikerziekte veroorzaken. Schrijver voegt hieraan 4 ziektegeschiedenissen van patiënten toe, waarin een gelijke ervaring wordt beschreven. ALLEN's verklaring ervoor, dat bij gewichtvermindering meer insuline in het lichaam vrij komt, is niet voldoende.

WILH. WEITZ. *Ueber den Einfluss des Zuckers auf die Magensekretion.* — Zoowel suikeroplossing als droge suiker veroorzaken verhoogde zuurwaarden in de maag; deze komen echter dikwijls pas later en een slechts eenmaal en te vroeg uitgevoerd onderzoek van het maagsap leidt tot verkeerde uitkomsten.

HANS MAUTNER. *Die HERTER-HEUBNERSche Verdauungs-Insuffizienz. (Coeliac disease).* — Een geval van deze ziekte wordt beschreven, dat tijdelijk zeer gunstig reageerde op inspuitingen van pituitrine. Later werd bij de lijkopening een sterke ontarding van de klierepithelia voor uitwendige afscheiding in het pancreas gevonden; een primaire insufficiëntie van het pancreas is echter niet bewezen.

FRITZ PAUL. *Zur Frage der „Haffkrankheit“. Beitrag zur Systematik der degenerativen Muskelerkrankungen bei Mensch und Tier.* — De „Haffziekte" wordt opgevat als polymyositis met haemoglobinurie door een onbekende, van buiten komende, vergiftige stof.

Kurze wissenschaftliche Mitteilungen.

F. E. FLÜGEL. *Körperbauuntersuchungen an manisch-depressiven Frauen.*

K. WALTNER. *Insulin und galvanische Erregbarkeit.*

A. VON SARBO. *Ein Fall von Stirnhirngeschwulst mit Beteiligung des Zwischen- und Mittelhirngebietes.* — Casu' stiek.

A. STOFFEL. *Ziele und Bewertung der Arthrodesen.* — Voor de praktijk.

A. PICK. *Die Augenblicksdiagnose.* — Beschouwing. Slot.

J. VAN TILBURG.

Wiener klinische Wochenschrift: 1925, No. 4.

Klinische Vorträge. CONRAD STEIN. *Sexuelle Entwicklungsstadien und Vorgänge in ihrem Einflusse auf die Otosklerose.*

Originalabhandlungen. GEORG B. GRUBER. *Ueber das Becken eines hochgewachsenen eunuchoïden Akromegalen.* — Een nauwkeurige beschrijving met opgave van alle maten van een acromegaal bekken met vrouwelijk type.

ERNST PICK. *Ueber kombinierte Salvarsan-calciumtherapie bei nichttuberkulösen Lungenkrankheiten.* — In aansluiting met de salvarsaanbehandeling bij longgangraen beproeft PICK een gelijke behandeling — liefst te zamen met chloorcalcium — bij absces en pneumonie. In twee gevallen van pneumonie, een met longgangraen, verkreeg hij een goede uitkomst.

ERWIN DUFTSCHMID. *Ueber einen Fall von Aneurysma dissecans aortae mit Lähmungserscheinungen.* — Door scheur in den arcus aortae ontstond een aneurysma dissecans, dat de anonyma en de linker subclavia zoowel als de linker iliaca drukte en vernauwde, waardoor snel verlamming door periphere anaemie van 3 ledematen ontstond, terwijl de onvoldoende bloedstroom in de arteriae vertebrales oorzaak was van kernstoornis voor oculomotorius, facialis en abducens, alles met behouden bewustzijn en eerst na uren volgenden dood door bloedtamponade van het hartzakje.

KARL ENGEL und STEPHAN CSERNA. *Cholesterineinspritzungen und Gallenstein-erkrankung.* — Een herhaling van de proeven van DEWEY n.l. intraperitoneale inspuiting van 2 pCt. cholesterine als oorzaak voor de vorming van galsteenen. Bij de maandenlang behandelde konijnen werd nooit een galsteen gevonden.

ERWIN BARABAS. *Ein Fall von Lues der Blase.* — Door inspuiting post coitum van 10 pCt. permangaan-oplossing ontstaat op den bodem van een latente gonorrhoe een acute gonorrhoeïsche cystitis, welke na genezing bij dezen syphilislijder een syphilis van de blaas achterlaat.

Therapeutische Richtlinien. A. FISCHER. *Kreislaufstörungen bei akuten Infektionskrankheiten und ihre Behandlung.*

Uebersichten. M. WEISZ. *Neue Arbeiten aus dem Gebiete der Tuberkulose.*

J. ED. ST.